

ZAKŁAD KARNY
82-720 NOWY WIŚNICZ
tel. (0-14) 612-05-77
woj. małopolskie

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPEŁ.	2011-08-08
ZAL.	NR 1411663

RPO-672819/11
Nowy Wiśnicz, dnia 01.08.2011r.

DD-0912/1/11/9994

Pani
Justyna Róża Lewandowska
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
00-950 Warszawa
al. Solidarności 77

W odpowiedzi na pismo RPO-672819-VII-720.5/11/MC z dnia 07.07.2011 r. niżej przedstawiam stanowisko w sprawie rekomendacji wynikających z Raportu Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji oraz informacje o podjętych działaniach w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu.

Ad 1.

W dniu 23 maja 2011r. bezpośrednio po wizytacji przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji, zorganizowano odprawę kierownictwa jednostki, w trakcie której omówiono uwagi przekazane przez osoby kontrolujące. Przypomniano obecnym podstawowe zadania do jakich powołana jest Służba Więzienna oraz obowiązki funkcjonariuszy, w szczególności wynikające z art. 2 ust.2 pkt. 3 i 4 i art. 27 Ustawy z dnia 9 kwietnia 2010r. o Służbie Więziennej. Zobowiązano kierowników poszczególnych pionów służb do zwracania szczególnej uwagi na sposób realizacji obowiązków służbowych przez podległych funkcjonariuszy i pracowników z uwzględnieniem właściwego traktowania i odnoszenia się do osób pozbawionych wolności.

Ad 2.

Osadzanie skazanych w izbie chorych oraz w celach izolacyjnych odbywa się zgodnie z przeznaczeniem tych pomieszczeń.

Ad 3.

Zapewnienie odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w celach kilkunastoosobowych, w szczególności poprzez doposażenie ich w dodatkowe węzły sanitarne uzależnione będzie od posiadanych środków finansowych. Na dzień 30.06.2011r. wykorzystanie środków z § 4210 z którego pokrywane są koszty bieżących remontów przekroczyło 86%. Biorąc pod uwagę bieżące potrzeby, zapewniające prawidłowe funkcjonowanie jednostki, zalecenie to może być zrealizowane w przypadku zwiększenia budżetu jednostki w bieżącym lub przyszłym roku.

Ad 4.

W lipcu br. rozpoczęto prace remontowe w wyznaczonych celach, podczas których kąciki sanitarne są zabudowywane i będą stanowiły wyodrębnioną część każdej celi mieszkalnej. Prace te prowadzone są w taki sposób by całkowita pojemność jednostki nie uległa zmniejszeniu.

Ad 5.

Wentylacja cel w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu jest sprawna co potwierdzają okresowe coroczne badania kominiarskie – ostatnie przeprowadzone w dniu 24.08.2010r.

Rozpoznanie dotyczące kosztów zakupu drabinek do łóżek piętrowych i zabezpieczeń przed upadkiem, biorąc pod uwagę posiadane środki finansowe uniemożliwia na dzień dzisiejszy realizację tego zalecenia. W tej sytuacji zadanie będzie realizowane w przypadku zwiększenia budżetu jednostki w bieżącym lub przyszłym roku w miarę przekazanych środków.

Ad 6.

Świetlice w oddziałach mieszkalnych oraz sala do ćwiczeń są odnowione. Do prac remontowych zaangażowano uzdolnionych plastycznie skazanych, którzy poprzez wykonanie stosownych dekoracji poprawiają ich estetykę.

W świetlicach znajduje się niezbędny sprzęt kwaterunkowy oraz odbiorniki telewizyjne. Sukcesywnie, w miarę posiadanych środków finansowych będą one doposażane w kolejny sprzęt, służący do podniesienia atrakcyjności zajęć kulturalno - oświatowych i sportowych (nowe stoły do tenisa stołowego i inne gry stolikowe, radia). Wychowawca d/s kulturalno-oświatowych prowadzi rozmowy z wydawnictwami, których celem będzie nieodpłatne przekazywanie na rzecz zakładu karnego czasopism.

Ad 7.

Dokonano przeglądu stanu wyposażenia wszystkich cel, stwierdzone pojedyncze braki lub nadwyżki taboretów zostały dostosowane do liczby osadzonych. Natomiast wymiana zużytego sprzętu kwaterunkowego w poszczególnych pomieszczeniach mieszkalnych następuje sukcesywnie, w miarę posiadanych środków finansowych.

Ad 8.

W celu poprawy atrakcyjności zajęć kulturalno-oświatowych podjęto odpowiednie działania:

- wzbogacono wystrój i wyposażenie wszystkich świetlic
- poszerzono ofertę zajęć tematycznych – powstaje „Dyskusyjny klub filmowy” w ramach którego skazani mogą zapoznawać się z atrakcyjnymi pozycjami filmowymi, oceniać i wymieniać poglądy w zakresie klasyki kinematografii polskiej i światowej
- w III kwartale przewidziano spotkanie dla osadzonych z aktorem i piosenkarzem

Leszkiem Dyblikiem oraz spektakl tetralny w wykonaniu aktorów z agencji "Premiera Ars" z Krakowa.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że w okresie 01.01.2011-30.06.2011r. w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu osadzeni uczestniczyli w następujących zajęciach kulturalno-oświatowych.

Data	Wydarzenie
09.01	XVIII-Finał WOŚP – udział osadzonych poprzez wystawienie na aukcji własnoręcznie wykonanego rękodzieła.
21.01	"Opowieść wigilijna" - spektakl w wykonaniu grupy teatralnej działającej w ZK w Tarnowie.
28.02	Zbiorowe zajęcia kulturalno-oświatowe dla osadzonych z oddziału półotwartego poza terenem zakładu karnego (zwiedzanie Zamku Lubomirskich w Nowym Wiśniczu)
17.03.	Wycieczka do pobliskiego lasu w ramach programu "Z ekologią na ty".
09.04	Uroczyste spotkanie skazanych odbywających długoletnie wyroki (od 15 lat)z rodzinami dla uczestników programu "A kiedy będę wolny".
09.04	Wyjście zbiorowe na mecz piłkarski III ligi - Szreniawa Nowy Wiśnicz-Naprzód Jędrzejów.
13-20.04	Udział osadzonych w charakterze statystów w filmie fabularnym kręconym na terenie ZK "Kamczatka"
21.04	Wycieczka osadzonych na cmentarz przywiezienny i porządkowanie tego cmentarza z okazji obchodów Światowego Dnia Ziemi.
28.04	Koncert muzyki religijnej w wykonaniu Karmelitów Bosych z Czernej.
05.05.	Prezentacja na terenie jednostki wystawy "Dzieje Romów w Polsce i na świecie" połączona z prelekcją przeprowadzoną przez Dyrektora Muzeum w Tarnowie.
09.05	"Pasja" – spektakl w wykonaniu grupy teatralnej działającej w ZK w Tarnowie.
04.06	Impreza dla dzieci osadzonych z okazji Dnia Dziecka.
14.06	Spotkanie skazanych z podróżnikiem Grzegorzem Chachurą.
15.06	Wycieczka osadzonych na cmentarz żydowski w Nowym Wiśniczu w ramach programu "Pamięć – naprawa".
30.06	Wyjście zbiorowe skazanych z oddziału półotwartego (zwiedzanie Muzeum Ziemi Wiśnickiej).

Ponadto, przeprowadzono 27 konkursów tematycznych dla osadzonych i 11 turniejów sportowych.

Ad 9.

Zamieszczono stosowne ogłoszenia w poszczególnych oddziałach informujące, iż „Karta Praw Pacjenta” jest dostępna w ambulatorium.

Ad 10.

Sposób załatwiania skarg wnoszonych przez osoby osadzone określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów załatwiania wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach

karnych i aresztach śledczych. Rozporządzenie to w sposób szczegółowy i wyczerpujący reguluje procedurę załatwiania skarg dotyczących osadzonych. Nie było i nie ma zatem obowiązku ani potrzeby tworzenia dodatkowych procedur wewnętrznych regulujących powyższą materię. Co więcej przeprowadzane każdego roku kontrole wewnętrzne a także kontrole przez organy nadrzędne Służby Więziennej oraz sędziego penitencjarnego dotyczące tematyki skargowej nigdy nie wykazały uchybień w zakresie procedury załatwiania skarg w tutejszej jednostce. Natomiast jedyne zastrzeżenie odnośnie funkcjonowania tej procedury to całkowity brak rozstrzygnięć na korzyść skarżących, które w ocenie Państwa może być skutkiem braku obiektywizmu osób rozpatrujących skargi. Odnosząc się zatem do tego zastrzeżenia, przede wszystkim wskazuję, że rok 2010 był w tutejszej jednostce wyjątkowy pod względem całkowitego braku rozstrzygnięć skarg na korzyść skarżących. W poprzednich latach taka sytuacja nie miała bowiem miejsca, choć przyznaję, że liczba skarg zasadnych nawet wówczas była znikoma. Co więcej zaznaczam, że w 2010 roku tylko 47 spośród 226 skarg, a zatem jedynie 21%, zostało załatwionych bezpośrednio w tutejszym zakładzie karnym. Odpowiedzi na pozostałe skargi udzielały osadzonym głównie organy nadrzędne Służby Więziennej, sąd penitencjarny a także przedstawiciele Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Administracja Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu zawsze zapewniała i w dalszym ciągu zapewniac będzie właściwe funkcjonowanie tej procedury, co jednak wcale nie musi skutkować wzrostem rozstrzygnięć korzystnych dla skarżących.

Ad 11.

Zarządzeniem Dyrektora Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu Nr 19/11 z dnia 18 lipca 2011r. doprecyzowano zapis w Porządku Wewnętrznym poprzez dodanie w § 56 punktu 5 o treści:

„Skazani przebywający w oddziale terapeutycznym mogą korzystać z samoinkasującego aparatu telefonicznego umieszczonego na korytarzu oddziału mieszkalnego, codziennie w godzinach od 9.00 do 12.00 i od 15.00 do 18.00, po uprzednim zgłoszeniu się do oddziałowego”

Należy zaznaczyć, że dotychczasowy zapis zawarty w § 46 Porządku Wewnętrznego dotyczył również skazanych z oddziału terapeutycznego /oddział III/ i nie pozbawiał ich możliwości prowadzenia rozmów telefonicznych, natomiast harmonogramem rozmów zostały objęte oddziały I, II, IV i V z uwagi na ich znaczną liczebność.

Ad 12.

Skazani mają możliwość stałego zapoznawania się z aktualnymi przepisami kodeksowymi dotyczącymi wykonania kary pozbawienia wolności. Wychowawcy dysponują dostępem do Systemu Informacji Prawnej LEX i w każdym przypadku, w zależności od potrzeb przekazują stosowne informacje osadzonym. Niezależnie od tego zaopatrzone zostały zakładowo w aktualnie obowiązujące egzemplarze kodeksu karnego wykonawczego z przeznaczeniem dla osób odbywających karę pozbawienia wolności.

Odnosnie dostępu osadzonych do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, od sierpnia br. będą one ogłaszane w formie audycji edukacyjnych emitowanych przez radiowęzeł.

Skazani mają również możliwość uczestniczenia w cyklicznych zajęciach z zakresu edukacji obywatelskiej "Ja w społeczeństwie", które są prowadzone przez starszego wychowawcę działu penitencjarnego. W obecnej edycji programu w zajęciach uczestniczy 20 osadzonych, którzy wyrazili taką chęć.

Ad 13.

Zabezpieczono odpowiednio zamki krat wewnętrznych w celach izolacyjnych przed możliwością zablokowania go przez osadzonych.

Ad 14.

Pojawiające się usterki sprzętu i wyposażenia cel i innych pomieszczeń zakładu karnego są usuwane na bieżąco.

Z Józefa Szałasica

DYREKTOR
Zakładu Karnego w Mierzynie Wiatracznicy

mjr mgr inż. Włodzisław Więckowski

Wykonano w 2-ch egz.:

1. egz. – adresat
2. egz. - a/a

RPO-672819/11

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
WPŁ. 2011-08-08
ZAL. NR 1412038

OKRĘGOWY INSPEKTORAT
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
w KRAKOWIE

Kraków, dnia 4 sierpnia 2011 r.

01/OP-072/8/11

**Pani
Justyna Róża Lewandowska
Dyrektor Zespołu
Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich**

**Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa**

Sygn. akt RPO-672819-VII-720.5/11/MC

W nawiązaniu do pisma z dnia 7 lipca 2011 r. nr j.w., w sprawie odniesienia się do Raportu z wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu, przedstawiam swoje stanowisko:

Rekomendacje zawarte w Raporcie Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu:

1. wyeliminowanie nieprawidłowości w traktowaniu osadzonych przez poszczególne osoby z personelu jednostki;
2. potraktowanie izby chorych oraz cel izolacyjnych zgodnie z przeznaczeniem;
3. zapewnienie odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w celach kilkunastoosobowych lub likwidacją cel kilkunastoosobowych;
4. przekształcenie cel mieszkalnych z niezabudowanymi kącikami sanitarnymi w cele jednoosobowe;
5. stworzenie właściwych warunków bytowych poprzez zapewnienie właściwej

wentylacji cel oraz poprzez wyposażenie łóżek piętrowych w drabinki i zabezpieczenia przed upadkiem;

6. dokonanie niezbędnych remontów w świetlicach oraz sali do ćwiczeń;
7. wymianę zużytego i zniszczonego sprzętu kwaterunkowego oraz doposażenie cel mieszkalnych w brakujący sprzęt kwaterunkowy;
8. zwiększenie oferty zajęć kulturalno-oświatowych;
9. zapewnienie wystarczającego i stałego dostępu do informacji dotyczącej praw pacjenta;
10. zapewnienie odpowiedniego funkcjonowania procedury skargowej;
11. uwzględnienie w Porządku wewnętrznym jednostki możliwości prowadzenia rozmów telefonicznych przez osadzonych przebywających w III oddziale;
12. zapewnienie wystarczającego i stałego dostępu osadzonych do Kodeksu karnego wykonawczego i innych aktów prawnych oraz do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka;
13. zabezpieczenie zamka w celach izolacyjnych przed możliwością zablokowania go przez osadzonych;
14. dokonywanie na bieżąco napraw pojawiających się usterek.

Ad 1.

W dniu 23 maja 2011 r. bezpośrednio po wizytacji przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji, zorganizowano odprawę kierownictwa Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu, w trakcie której omówiono uwagi przekazane przez osoby kontrolujące. Dyrektor jednostki przypomniał obecnym na odprawie funkcjonariuszom podstawowe zadania do jakich powołana jest Służba Więzienna oraz obowiązki funkcjonariuszy, w szczególności wynikające z art. 2 ust. 2 pkt. 3 i 4 i art. 27 Ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej. Zobowiązano kierowników poszczególnych pionów służb do zwracania szczególnej uwagi na sposób realizacji obowiązków służbowych przez podległych funkcjonariuszy i pracowników z uwzględnieniem właściwego traktowania i odnoszenia się do osób pozbawionych wolności.

Ad 2.

Osadzanie skazanych w izbie chorych oraz w celach izolacyjnych odbywa się zgodnie z przeznaczeniem tych pomieszczeń.

Ad 3.

Aktualnie obowiązujące rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie w zakresie wymagań dla pomieszczeń sanitarnych w szczególności liczby pisuarów, misek ustępowych oraz umywalek nie dotyczy budynków zakwaterowania osób tymczasowo aresztowanych, skazanych lub ukaranych (§ 89).

Ponadto wykonanie dodatkowych węzłów sanitarnych w dużych celach, tj. o pojemności powyżej 10 osób, może być ograniczone możliwościami architektonicznymi oraz aktualnym brakiem środków finansowych.

Ad 4.

W lipcu br. w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu rozpoczęto prace remontowe w wyznaczonych celach, podczas których kąski sanitarne są zabudowywane i będą stanowiły wyodrębnioną część każdej celi mieszkalnej. Prace te prowadzone są w taki sposób by całkowita pojemność jednostki nie uległa zmniejszeniu.

Ad 5.

Wentylacja cel w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu jest sprawna co potwierdzają okresowe coroczne badania kominiarskie - ostatnie przeprowadzone w dniu 24.08.2010 r.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, a także jakikolwiek inny przepis nie reguluje kwestii montażu drabinek i zabezpieczenia przed upadkiem z łóżek piętrowych. Pomimo tego w opinii specjalistów Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Krakowie rekomendacja ta jest uzasadniona. Zrealizowanie jej może być jednak ograniczone aktualnym brakiem środków finansowych. Koszt wykonania w/w zabezpieczeń wszystkich łóżek piętrowych (ok. 200 szt.) wyniesie ok. 20.000 zł. Doraźnie problem ten będzie rozwiązany odpowiednim doбором osadzonych korzystających z łóżek piętrowych.

Ad 6

Światlice w oddziałach mieszkalnych oraz sala do ćwiczeń w Zakładzie Karnym

w Nowym Wiśniczu są odnowione. Do prac remontowych zaangażowano uzdolnionych plastycznie skazanych, którzy poprzez wykonanie stosownych dekoracji poprawiają ich estetykę. W świetlicach znajduje się niezbędny sprzęt kwaterunkowy oraz odbiorniki telewizyjne. Sukcesywnie świetlice będą wyposażane w kolejny sprzęt, służący do podniesienia atrakcyjności zajęć kulturalno- oświatowych i sportowych (nowe stoły do tenisa stołowego i inne gry stolikowe, radia). Wychowawca d/s kulturalno-oświatowych prowadzi rozmowy z wydawnictwami, których celem będzie nieodpłatne przekazywanie na rzecz zakładu karnego czasopism.

Ad 7.

W Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu dokonano przeglądu stanu wyposażenia wszystkich cel. Stwierdzone pojedyncze braki lub nadwyżki taboretów zostały dostosowane do liczby osadzonych. Natomiast wymiana zużytego sprzętu kwaterunkowego w poszczególnych pomieszczeniach mieszkalnych będzie następowała sukcesywnie, w miarę posiadanych środków finansowych przez jednostkę.

Ad 8.

W celu poprawy atrakcyjności zajęć kulturalno-oświatowych administracja Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu podjęła stosowne działania:

- wzbogacono wystrój i wyposażenie wszystkich świetlic,
- poszerzono ofertę zajęć tematycznych - powstaje „Dyskusyjny klub filmowy” w ramach którego skazani mogą zapoznawać się z atrakcyjnymi pozycjami filmowymi, oceniać i wymieniać poglądy w zakresie klasyki kinematografii polskiej i światowej,
- w III kwartale przewidziano spotkanie dla osadzonych z aktorem i piosenkarzem Leszkiem Dyblikim oraz spektakl teatralny w wykonaniu aktorów z agencji "Premiera Ars" z Krakowa.

W okresie 01.01.2011-30.06.2011 r. w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu osadzeni uczestniczyli 15 zorganizowanych zajęciach kulturalno-oświatowych, przeprowadzono 27 konkursów tematycznych i 11 turniejów sportowych.

Ad 9.

Administracja Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu zamieściła stosowne ogłoszenia w poszczególnych oddziałach informujące, iż „Karta Praw Pacjenta” jest

dostępna w ambulatorium.

Ad 10.

Sposób załatwiania skarg wnoszonych przez osoby osadzone określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów załatwiania wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Rozporządzenie to w sposób szczegółowy i wyczerpujący reguluje procedurę załatwiania skarg dotyczących osadzonych. Nie było i nie ma zatem obowiązku ani potrzeby tworzenia dodatkowych procedur wewnętrznych regulujących powyższą materię. Przeprowadzane każdego roku przez specjalistów Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Krakowie oraz sędziego penitencjarnego kontrole dotyczące tematyki skargowej nigdy nie wykazały uchybień w zakresie procedury załatwiania skarg w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu. Natomiast jedynym Państwa zastrzeżeniem odnośnie funkcjonowania tej procedury był całkowity brak rozstrzygnięć na korzyść skarżących, który w Państwa ocenie może być skutkiem braku obiektywizmu osób rozpatrujących skargi. Odnosząc się zatem do tego zastrzeżenia, należy stwierdzić, że o obiektywizmie załatwienia skargi świadczy przede wszystkim przeprowadzone postępowanie wyjaśniające, zebrane w sprawie dowody oraz informacje, a nie brak rozstrzygnięć na korzyść osób osadzonych. W 2010 roku tylko 47 spośród 226 skarg, a zatem jedynie 21%, zostało załatwionych bezpośrednio przez dyrektora Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu. Odpowiedzi na pozostałe skargi udzielały osadzonym głównie organy nadrzędne Służby Więziennej, sąd penitencjarny, a także przedstawiciele Biura Rzecznika Praw Obywatelskich.

Ad 11.

Zarządzeniem Dyrektora Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu Nr 19/11 z dnia 18 lipca 2011 r. doprecyzowano zapis w Porządku Wewnętrznym poprzez dodanie w § 56 punktu 5 o treści:

„Skazani przebywający w oddziale terapeutycznym mogą korzystać z samoinkasującego aparatu telefonicznego umieszczonego na korytarzu oddziału mieszkalnego, codziennie w godzinach od 9.00 do 12.00 i od 15.00 do 18.00, po uprzednim zgłoszeniu się do oddziałowego”

Należy zaznaczyć, że dotychczasowy zapis zawarty w § 46 Porządku Wewnętrznego dotyczył również skazanych z oddziału terapeutycznego /oddział III/ i nie pozbawiał ich

możliwości prowadzenia rozmów telefonicznych, natomiast harmonogramem rozmów zostały objęte oddziały I, II, IV i V z uwagi na ich znaczną liczebność.

Ad 12.

Skazani mają możliwość stałego zapoznawania się z aktualnymi przepisami kodeksowymi dotyczącymi wykonania kary pozbawienia wolności. Wychowawcy dysponują dostępem do Systemu Informacji Prawnej LEX i w każdym przypadku, w zależności od potrzeb przekazują stosowne informacje osadzonym. Niezależnie od tego administracja Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu zaopatrzyła czytelnię w aktualnie obowiązujące egzemplarze kodeksu karnego wykonawczego z przeznaczeniem dla osób odbywających karę pozbawienia wolności. Odnośnie dostępu osadzonych do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, od sierpnia br. będą one ogłaszane w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu w formie audycji edukacyjnych emitowanych przez radiowęzeł. Skazani mają również możliwość uczestniczenia w cyklicznych zajęciach z zakresu edukacji obywatelskiej "Ja w społeczeństwie", które są prowadzone przez starszego wychowawcę działu penitencjarnego. W obecnej edycji programu w zajęciach uczestniczy 20 osadzonych, którzy wyrazili taką chęć.

Ad 13.

Zabezpieczono odpowiednio zamki krat wewnętrznych w celach izolacyjnych przed możliwością zablokowania go przez osadzonych.

Ad 14.

Pojawiające się usterki sprzętu i wyposażenia cel i innych pomieszczeń zakładu karnego są usuwane przez administrację jednostki na bieżąco.

Wykonano w 3 egz.:

1. Adresat,
2. ZK Nowy Wiśnicz,
3. a/a.

2 powołaniem

Dyrektor Okręgowy
Służby Więziennej w Krakowie

plik mgr Krzysztof Treli

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Irena LIPOWICZ

Warszawa, 31. VIII. 2011

RPO-R-071-29/11

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Pan

Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości
Warszawa

W związku z pełnieniem przeze mnie zadań Krajowego Mechanizmu Prewencji, pracownicy Biura Rzecznika dokonują wizytacji między innymi w Aresztach Śledczych i Zakładach Karnych. Od stycznia do sierpnia br. w ramach Krajowego Mechanizmu Prewencji przeprowadzono 10 wizytacji Zakładów Karnych oraz 3 wizytacje Aresztów Śledczych.

W dniach 17-18 maja oraz 20 maja br. przedstawiciele Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji” wizytowali Zakład Karny w Nowym Wiśniczu, weryfikując sposób traktowania osób pozbawionych wolności oraz dokonując oceny pod względem ochrony osadzonych przed torturami oraz innym okrutnym, nieludzkim lub poniżającym traktowaniem albo karaniem. W oparciu o dokonane ustalenia sporządzono raport z wizytacji jednostki, który przesyłam Panu Ministrowi w załączeniu wraz z odpowiedzią Dyrektora Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Krakowie oraz Dyrektora Zakładu.

Szczególne moje zaniepokojenie wzbudzają warunki sanitarno-higieniczne panujące w kilkunastoosobowych celach mieszkalnych. Stanowią one wzrost dolegliwości związanych z odbywaniem kary i wpływają negatywnie na atmosferę wewnątrz wizytowanej jednostki.

Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego (wyrok TK sygn. SK 25/07), „traktowanie humanitarne (...) jest to takie postępowanie wobec osoby pozbawionej

wolności, które uwzględnia i respektuje pewne minimalne potrzeby każdego człowieka, odnosząc je do przeciętnych standardów danego społeczeństwa”. Pomimo że przepisy nie określają maksymalnej pojemności cel mieszkalnych i liczby sanitariatów przypadających na osobę w celi, to jednak trudno przyjąć, iż wyodrębnienie jednej toalety dla 16-17-stu osób spełnia chociażby minimalne standardy krajowe i międzynarodowe.

Krajowy Mechanizm Prewencji postulował zapewnienie odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych w celach kilkunastoosobowych lub ich wyłączenie z użytkowania do czasu dostosowania do krajowych i międzynarodowych norm.

W odpowiedzi Dyrektor Okręgowy Służby Więziennej w Krakowie oraz Dyrektor Zakładu poinformowali przedstawicieli KMP, iż wykonanie dodatkowych węzłów sanitarnych w dużych celach, tj. o pojemności powyżej 10 osób, może być ograniczone możliwościami architektonicznymi oraz aktualnym brakiem środków finansowych. Zalecenie powyższe może być zrealizowane w przypadku zwiększenia budżetu jednostki.

W tym miejscu chciałabym wskazać, iż zgodnie z linią orzeczniczą Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu [(orzeczenie z 2007 r. w sprawie Andrey Frolov v Russia (205/02), Istratii i inni v Mołdawia (8721/05), Todor Todorov v Bułgaria (50765/99)] obowiązkiem państwa jest takie zorganizowanie systemu penitencjarnego, aby warunki panujące w miejscach pozbawienia wolności gwarantowały poszanowanie godności osób zatrzymanych, bez względu na trudności finansowe czy logistyczne jednostek.

Wpływ na pogorszenie atmosfery panującej w wizytowanej jednostce ma również uboga oferta organizowanych zajęć kulturalno-oświatowych oraz nieprawidłowości w traktowaniu przez poszczególne osoby z personelu (zwracanie się do osadzonych bez szacunku czy też prowokacyjne zachowania).

Znaczny niepokój wywołuje również analiza nagrań z zastosowaniu środków przymusu bezpośredniego w pierwszym półroczu 2011 r. W dwóch przypadkach Krajowy Mechanizm Prewencji stwierdził, iż sposób traktowania osadzonego w trakcie stosowania środka jest nieludzki i poniżający (funkcjonariusze Służby Więziennej stoją na stopach osadzonego w trakcie przebierania więźnia w przedsiionku celi zabezpieczającej; osadzony przez 11,5 godziny pozostawał zakuty w kajdanki na ręce trzymane z tyłu, również w porze nocnej, nadto unieruchomienie rąk uniemożliwiło mu założenie zsuniętych spodni i przez

2 godziny przemieszczał się po celi z odkrytymi genitaliami - sytuacja ta spotkała się z brakiem reakcji ze strony dokonujących kontroli osadzonego funkcjonariuszy).

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 z późn. zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o podjęcie działań zmierzających do zapewnienia skutecznej ochrony praw osób przebywających w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu.

Załącznik 3

672819/11

Warszawa dn. 16.11. 2011 r.

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI

Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji

Al. Ujazdowskie 11

00-950 WARSZAWA Skr. Pocz. 33

tel / fax: 56 18 421

DWO i P I 072 – 18/11/5

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2011 -11- 18
ZAL.	NR 1433/117

Pani

Małgorzata Chmielak

Zastępca Dyrektora Zespołu

Krajowy Mechanizm Prewencji

Biuro Rzecznika Praw

Obywatelskich

nc

2011 -11- 27

Szanowna Pani Dyrektoro,

W odpowiedzi na pismo z dnia 5 lipca 2011 r nr W RPO-672819-VII-720.5/11/MC - raport Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu przeprowadzonej w dniach 17-18 oraz 20 maja 2011 r. przez przedstawicieli Zespołu z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości uprzejmie prezentuje swoje stanowisko.

Rekomendacje Zespołu, jakie zostały wydane w wyniku tej wizytacji sprowadzały się do wyeliminowania nieprawidłowości w traktowaniu osadzonych przez poszczególne osoby z personelu jednostki, potraktowanie izby chorych oraz cel izolacyjnych zgodnie z przeznaczeniem, dokonania niezbędnych remontów i doposażenia lub wymiany sprzętu kwaterunkowego, przede wszystkim w celach mieszkalnych, zwiększenia oferty zajęć kulturalnych, zapewnienia wystarczającego i stałego dostępu do informacji dotyczącej praw pacjenta, zapewnienia odpowiedniego funkcjonowania procedury skargowej, zapewnienia dostępu osadzonych do stosownych aktów prawnych oraz orzeczeń Trybunału

Konstytucyjnego i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, a także uwzględnienia w porządku wewnętrznym jednostki możliwości prowadzenia rozmów telefonicznych przez osadzonych przebywających w Oddziale III. W uzupełnieniu tego raportu w dniu 15 lipca 2011 r. przedstawiono także notatkę z analizy nagrań trzech przypadków zastosowania środków przymusu bezpośredniego zastosowanych w I półroczu 2011 r. w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu. W notatce tej opisano, w ocenie Krajowego Mechanizmu Prewencji, naruszenia w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego. W jednym wypadku dotyczyło to faktu, iż dwóch funkcjonariuszy Służby Więziennej stało na stopach osadzonego, znajdującego się w przedsiionku celi zabezpieczającej, który nie stawiał oporu. W drugim, faktu nie wydania na czas pobytu w celi zabezpieczającej bielizny osadzonemu, który przez dłuższy czas, mając założone kajdanki na ręce trzymane z tyłu, chodził po celi nago z uwagi na zsunięte spodnie. Natomiast w trzecim wypadku zakucia w kajdanki na ręce trzymane z przodu osadzonego, także w trakcie spożywania przez niego posiłku. Do uwag zawartych w tym raporcie oraz notatce odniósł się Zastępca Dyrektora Generalnego Służby Więziennej w piśmie z dnia 4 października 2011 r. nr BO – 070/11/2029, ponadto w dniu 22 sierpnia 2011 r., na podstawie zarządzenia Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Krakowie Nr 84/11 z dnia 17 sierpnia 2011 r., specjaliści OISW w Krakowie przeprowadzili kontrolę doraźną w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego w I półroczu 2011 r. w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu. Wreszcie Dyrektor Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu odnośnie uwag zgłoszonych przez Zespół Krajowego Mechanizmu Prewencji, co do stosowania środków przymusu bezpośredniego przedstawił wyjaśnienia do Sądu Okręgowego w Tarnowie Wydziału III Penitencjarnego i Nadzoru w sprawie III SO-0147-396/11.

Nadzór penitencjarny nad Zakładem Karnym w Nowym Wiśniczu sprawują sędziowie penitencjarni Sądu Okręgowego w Tarnowie. W wyniku tego nadzoru odbywają się corocznie wizytacje Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu. Także na

2011 rok planowana jest taka wizytacja. Sprawozdanie z ostatniej wizytacji tej jednostki penitencjarnej z dnia 24 stycznia 2011 r., III SO-0147-913/10, zawiera między innymi analizę stosowania środków przymusu bezpośredniego za 2010 r. Stosowanie środków przymusu bezpośredniego, jak wynika z protokołu wizytacji, jest wypadkiem występującym sporadycznie. Dość powiedzieć, że w 2009 r. tego rodzaju zdarzeń było 7 a w 2010 r. - 5. Sędzia penitencjarny nie zgłosił żadnych uwag odnośnie stosowania środków przymusu bezpośredniego za 2010 r., stwierdzając że były one zastosowane adekwatnie do przypadku złamania porządku i dyscypliny w kontrolowanej jednostce, a funkcjonariusze stosując te środki działali w ramach swoich uprawnień i obowiązków. W sprawozdaniu wskazano na określone problemy natury finansowej administracji Zakładu Karnego, co nie sprzyja poprawie warunków bytowych w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu, który to zakład, co należy zaznaczyć, usytuowany jest w budynkach dawnego klasztoru, jeszcze z XVII wieku. Budynki te były remontowane w sposób gruntowny na początku lat 90-tych. Cały czas podejmowane są działania zmierzające do podnoszenia standardu warunków odbywania kary pozbawienia wolności w tej jednostce, jednak z drugiej strony oprócz określonych braków finansowych należy też zwrócić uwagę na zabytkowy charakter jednostki, co znacząco jednak ogranicza dokonywanie wszystkich niezbędnych działań remontowych. Takie działania jednak corocznie są podejmowane. Wizytujący sędziowie wskazują na mniejszą użyteczność, funkcjonalność i komfort pobytu osadzonych z uwagi na ulokowanie Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu w starych budynkach, jak i między innymi niezadowolający stan techniczny niektórych sprzętów kwaterunkowych. Jako zalecenie na 2011 r. wskazano między innymi podejmowanie dalszych starań celem uzyskania środków finansowych na kontynuowanie remontu w jednostce oraz dążenie do zatrudnienia większej liczby skazanych, bo ta liczba, z uwagi na wycofanie się ze współpracy z zakładem karnym spółki , znacząco spadła. Miało to związek z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego, odnośnie pensji minimalnej wypłacanej zatrudnionym skazanym.

Odnosnie stosowania środków przymusu bezpośredniego opisanych w raporcie Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, niewątpliwie, co zresztą zostało także zauważone przez Zastępcę Dyrektora Generalnego Służby Więziennej w wyżej cytowanym piśmie, nastąpiło naruszenie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej, konkretnie § 9 ust. 3, poprzez nie wydanie osadzonemu bielizny. Powyższe potwierdziła również kontrola Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Krakowie. Ta kwestia zresztą była omówiona na odprawie pokontrolnej w dniu 22 sierpnia 2011 r. między innymi w Dyrektorem Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu. W wyniku przeprowadzonej kontroli zostały wydane stosowne zalecenia, których celem było niedopuszczenie do ponownego wystąpienia nieprawidłowości w tym zakresie.

Odnosnie zarzutu, iż funkcjonariusze Służby Więziennej stali na stopach osadzonego należy zwrócić uwagę na § 89 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 2003 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, z którego wynika, że funkcjonariusze i pracownicy zakładu karnego czy aresztu śledczego w postępowaniu z osadzonymi powinni zachować ostrożność mając na uwadze możliwość agresji z ich strony, groźnego nieposłuszeństwa albo postępowania naruszającego porządek lub bezpieczeństwo. Jak wynika z pisma Zastępcy Dyrektora Generalnego SW funkcjonariusze nie stali na stopach osadzonego, a jedynie swoimi stopami zabezpieczali możliwość agresywnego zachowania osadzonego blokując jego kończyny dolne, nie stosując przy tym w tym momencie chwytów obezwładniających, blokad lub ucisków. Było to spowodowane ewentualnym nieprzewidywalnym zdarzeniem wobec nich biorąc pod uwagę wcześniejsze zachowanie osadzonego. Fakt, że w danym momencie skazany zachowywał się spokojnie oczywiście nie jest jeszcze wystarczającym dowodem na to, że ewentualne zagrożenie z jego strony nie może nastąpić. Oczywiście, gdyby jednak

profilaktyczne takie działania polegały na staniu na stopach osadzonego, to były by to czynności rzeczywiście nieuprawnione.

W kwestii nie zdjęcia kajdanek rąk osadzonego w trakcie spożywania przez niego posiłku, konkretnie przepięcie tych kajdanek na ręce trzymane z przodu, na czas posiłku, to zgodnie z art. 19 ust 6 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, funkcjonariusze podczas pełnienia obowiązków służbowych mają prawo do stosowania względem osób pozbawionych wolności, także kajdanek, między innymi, aby zapobiec objawom czynnej agresji lub autoagresji. Oczywiście ocena zastosowania i czasu stosowania środków zabezpieczających jest kwestią złożoną. Środki te powinny być stosowane w sytuacjach opisanych w przepisach prawnych, które zostały wyżej wskazane. Powinny być one odpowiednie do stopnia zagrożenia, wyrządzać możliwie najmniejszą szkodę osobie, względem której zostały zastosowane (art. 21 ust 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej). Kwestia zastosowania środków zabezpieczających może być poddana kontroli sądowej w sytuacji złożenia skargi w trybie art. 7 k.k.w. przez skazanego. Skazani są pouczeni o możliwości złożenia takiej skargi. Fakt spożywania posiłku przez skazanego przy zapiętych kajdankach był przez Służby Więzienne wyjaśniany dotychczasowym agresywnym i autoagresywnym zachowaniem osadzonego. Zresztą 27 kwietnia 2011 r. miał on dokonać właśnie samoagresji w postaci połyku ciała obcego. Dokonał tej samoagresji już po zastosowaniu środków zabezpieczających.

Uwagi i ocena dokonana przez Zespół Krajowego Mechanizmu Prewencji Rzecznika Praw Obywatelskich są cenne i nie pozostały bez podjęcia dalszych czynności.

Administracja Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu zaplanowała przeprowadzenie odpraw szkoleniowych dla funkcjonariuszy SW w zakresie prawidłowego stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz zasad praktycznego ich stosowania i dokumentowania.

O uwagach Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji został powiadomiony Sąd Penitencjarny w Tarnowie, który przeprowadzać będzie w roku 2011 wizytację Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu.

W wyniku kontroli przeprowadzonej przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Krakowie polecono:

- każdorazowo przestrzegać w pełni zapisu § 9 ust. 3 Rozporządzenia rady Ministrów z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej, tj. wydawania osobie pozbawionej wolności odzieży, bielizny oraz pantofli, będących własnością zakładu karnego, a na czas określony w porządku wewnętrznym na sen – materaca, koca i prześcieradła,
- w trakcie najbliższego szkolenia lub odprawy służby zwrócić uwagę na realizację powyższego zagadnienia funkcjonariuszom odpowiedzialnym za nadzorowanie stosowania środków przymusu bezpośredniego.

W tej sytuacji, w ocenie Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji, na dzień dzisiejszy podjęte działania są właściwe dla niedopuszczenia do ponownego wystąpienia nieprawidłowości i uchybień przy stosowaniu środków przymusu bezpośredniego w tej jednostce penitencjarnej.

2 *Nowakiewicz*
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu
Wykonania Orzeczeń i Probacji
Moriska Lewoc
seuzia

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-672819-VII-720.5/II/MC

00-090 Warszawa Tel. centr 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

**Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”**

Warszawa, 1 grudnia 2011 r.

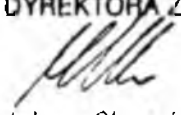
**Pani
plk Danuta Kalaman
Komendant
Centralny Ośrodek Szkolenia
Służby Więziennej
ul. Wrocławska 193-194
62-800 Kalisz**

160 9157

W związku z przypadkami nieprawidłowości przy stosowaniu środków przymusu bezpośredniego w analizowanych sprawach, działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę o udzielenie informacji jakie chwytty obezwładniające i transportowe oraz naciski mogą być stosowane w ramach użycia siły fizycznej wobec osadzonego, a także w jaki sposób wykonywana może być blokada kończyn dolnych bez chwytów obezwładniających, blokad oraz ucisków.

Czy w ramach przeprowadzanych szkoleń w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego wykorzystywana jest przez Państwa publikacja *Stosowanie środków przymusu bezpośredniego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej*, autorstwa: W. Adamczak, K. Jędrzejak, Z. Kuźma.

ZASTĘPCA DYREKTORA ZESPOŁU

Magdalena Chmiolak

T: 31.12.2011r.

Centralny Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 193-195 e-mail: sekretariat_cossww@sw.gov.pl
centrala: +48 62 766 95 00 fax: +48 62 766 96 60 sekretariat: +48 62 766 95 10

RPO-672819/M

Kalisz, dnia 27 grudnia 2011 r.

COS - 072/3/2011/3154

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPŁ.	2011 -12- 27
ZAL.	NR. 1440758

**Pani
Magdalena Chmielak
Zastępca Dyrektora
Zespołu
„Krajowy Mechanizm Prewencji”
Biuro Rzecznika Praw
Obywatelskich**

MC
2011 -12- 28

Szanowna Pani Dyrektorko

W odpowiedzi na pismo z dnia 1 grudnia 2011r. l.dz. RPO-672819-VII-720.5/11/MC uprzejmie informuję, iż przepisy regulujące stosowanie środków przymusu bezpośredniego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej (art. 19, 20, 21 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej) nie określają z nazwy poszczególnych chwytów obezwładniających, transportowych czy nacisków, które mogą być stosowane w ramach użycia siły fizycznej wobec osadzonego.

Chwyty obezwładniające polegają na stosowaniu dźwigni np. na staw nadgarstkowy, łokciowy czy barkowy. Chwyty transportowe polegają na blokowaniu kończyn górnych, stawów łokciowych lub barkowych w celu bezpiecznego doprowadzenia do określonego miejsca.

Zgodnie z §7.1. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej, siłą fizyczną stosuję

się w celu doraźnego, krótkotrwałego obezwładnienia lub zmuszenia do wykonania polecenia.

Naciski na punkty wrażliwe są krótkotrwałym działaniem powodującym rozluźnienie uchwytu osób, które trzymają się przedmiotów stałych (łóżko, krata) odmawiają wykonania polecenia powodując sytuacje groźne dla porządku i bezpieczeństwa.

Blokada kończyn dolnych, bez stosowania chwytów obezwładniających, polega na ustawieniu nogi blokującego funkcjonariusza za nogą osadzonego w celu zabezpieczenia się przed nagłym kopnięciem.

Publikacja „Stosowanie środków przymusu bezpośredniego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej”, autorstwa: W. Adamczak, K. Jędrzejak, Z. Kuźma jest podana w literaturze przedmiotów: wychowanie fizyczne z elementami samoobrony oraz techniki działań interwencyjnych.

Biorąc pod uwagę, iż wyżej wymienione opracowanie odnosiło się do stanu prawnego opartego na ustawie z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1996 r. w sprawie szczegółowych warunków stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służb Więziennej oraz sposobu postępowania w tym zakresie, jego wykorzystanie jest ograniczone do treści, które nie stoją w sprzeczności z obecnie obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

Z upoważnienia

KOMENDANT
CENTRALNEGO OŚRODKA SZKOLENIA
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
w Katowicach
płk mjr *Dawida Kalaman*

Wykonano w 2 egz.
Egz. Nr 1 – adresat
Egz. Nr 2 - a/a
DK/ak

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-672819-VII-720.5/11/MC

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Warszawa, dnia 27 grudnia 2011 r.

Prokuratura Rejonowa
w Bochni
ul. Windakiewicza 9/2
32-700 Bochnia

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

1613833

Na podstawie artykułu 19 Protokołu Fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. 2007 r. Nr 30, poz. 192) oraz działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 17-18 oraz 20 maja 2011 r., Krajowy Mechanizm Prewencji przeprowadził wizytację Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu. Celem wizytacji zabezpieczającej Krajowego Mechanizmu Prewencji było sprawdzenie na miejscu sposobu traktowania osób zatrzymanych i dokonanie ich oceny przed torturami oraz innym okrutnym, niehumanitarnym lub poniżającym traktowaniem albo karaniem. Podczas wizytacji przedstawiciele Mechanizmu dokonali oglądu nagrań z monitoringu celi zabezpieczającej.

W dwóch przypadkach Krajowy Mechanizm Prewencji zgłosił zastrzeżenia co do sposobu traktowania osadzonych podczas pobytu w celi zabezpieczającej.

W oparciu o analizę materiału nagrania z monitoringu ustalono co następuje:

Dot. osadzonego – [redacted] (dane usunięte)

[Materiał: nagranie nr 1- płyta 1/1, cela zabezpieczająca 20.05.2011 r., godz. 12.53-14-29] W pierwszej minucie nagrania widoczny jest moment wniesienia osadzonego do przedsionka celi zabezpieczającej. W chwili przebijania więźnia, dwóch funkcjonariuszy Służby Więziennej stoi na stopach osadzonego, który nie stawia oporu, jest bierny.

Dot. osadzonego – [redacted] (dane usunięte)

ANALIZY

[Materiał: płyta 1/2, cela zabezpieczająca 25-26.04.2011 r., godz. 20.34-6.12] W 5 minucie nagrania widać jak osadzony został wpuszczony do celi zabezpieczającej, Założono mu kajdanki na ręce trzymane z tyłu. Na nagraniu widoczny jest moment jego wejścia do celi, podczas którego więźniowi zsunęły się spodnie. Osadzonemu na czas pobytu w celi nie wydano bielizny. Przez dłuższy czas - nie mogąc założyć spodni z powodu skucia rąk kajdankami z tyłu, chodził po celi z odsłoniętymi genitaliami, co było widoczne również dla funkcjonariuszy mających podgląd obrazu z monitoringu. Niemniej jednak nie spotkało się to z żadną reakcją ze strony funkcjonariuszy SW.

[Materiał: płyta 2/2, cela zabezpieczająca 25-26.04.2011 r., godz.06.12-09.03] W 35 minucie nagrania widoczny jest moment spożywania posiłku przez osadzonego. Na czas przyjmowania posiłku więzień nie został zwolniony z kajdanek, przed podaniem posiłku zapięto mu kajdanki na ręce trzymane z przodu. Nie stawiał żadnego oporu pilnującym go funkcjonariuszom.

Osadzony przez cały czas pobytu w celi zabezpieczającej- od godz. 20.34 do godz. 9.03 zakuty był w kajdanki na ręce trzymane z tyłu.

W ocenie Krajowego Mechanizmu Prewencji w opisanych przypadkach doszło do poważnych naruszeń w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego. W pierwszym przypadku użyto siły fizycznej w sposób nieadekwatny do zaistniałej sytuacji. Sposób traktowania osadzonego należy uznać za nieludzkie traktowanie, mogące doprowadzić do uszkodzeń ciała osadzonego, w tym skręcenia kostek. Zgodnie z art.4 par.1 Kodeksu karnego wykonawczego kary, środki karne, zabezpieczające i zapobiegawcze wykonuje się w sposób humanitarny, z poszanowaniem godności ludzkiej skazanego. Zakazuje się stosowania tortur lub nieludzkiego albo poniżającego traktowania i karania skazanego. W opisanym przypadku naruszono podstawowe zasady zastosowania środków przymusu bezpośredniego.

W drugim przypadku również należy stwierdzić poważne naruszenie w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego. Zgodnie z Europejskimi Regulami Więziennymi, przymus zastosowany powinien ograniczać się do minimum i być nakładany na jak najkrótszy czas.

Osadzony przez 11,5 godziny był zakuty w kajdanki na ręce trzymane z tyłu, również w porze nocnej. Co więcej, jako poniżające traktowanie należy uznać fakt, iż osadzony

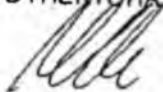
przez ok. 2 godziny przemieszczał się po celi z odkrytymi genitaliami. Żaden z funkcjonariuszy dokonujący kontroli za pomocą monitoringu nie zadbał o to, aby osadzony ten przebywał w celi zabezpieczającej w kompletnym ubraniu.

Działając w oparciu o art. 11 pkt 3 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz.147 ze zm.) przekazuję niniejsze informacje celem podjęcia stosownych działań, w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa w stosunku do osadzonych.

Jednocześnie zwracam się z prośbą o poinformowanie Krajowego Mechanizmu Prewencji nt. podjętych działań.

Z poważaniem,

ZASTĘPCA DYREKTORA ZESPOŁU

Magdalena Chmielak

Ł. 31. 01

Prokuratura Rejonowa
32-700 BOCHNIA
ul. Windakiewicza 9/2
t.k. (014) 61-236-97, fax 61-237-67

Ds 89/12/spc
2012-01-23

RPO-672819/11

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2012 -01- 25
ZAL.	NR 1447765

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Zespół „Krajowy Mechanizm Prewencji „
00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Do RPO -672819-VII-720./ 11/Mc

W odpowiedzi na pismo z dnia 27 grudnia 2011 roku (data wpłtu do tut. Prokuratury w dniu 3 stycznia 2012 roku) uprzejmie informuję ,iż za sygn. akt Ds 1467/11 toczyło się w tut. Prokuraturze śledztwo w sprawie w sprawie przekroczenia uprawnień wobec skazanego (dane usunięte) w dniu 20 maja 2011 roku przez funkcjonariuszy Służby Więziennej z Nowego Sącza w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu podczas czynności służbowych – przeszukania pomieszczeń celi 118 i pobicia (dane usunięte) poprzez zadawanie mu uderzeń i kopnięć narażając w/w na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia , ciężkiego uszkodzenia ciała lub obrażeń w rozumieniu art. 157§1kk tj. o przest. z art. 231§kk i art. 158§1kk w zw. z art. 11§2kk , które to postępowanie postanowieniem z dnia 28 grudnia 2011 roku umorzono na zasadzie art. 17§1pkt. 2kpk .

Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2012 roku wspomniane śledztwo podjęto na nowo i obecnie będzie ono kontynuowane za sygn. akt Ds 89/12/spc .

PROKURATOR
PROKURATURY REJONOWEJ
Magdalena Klementowska

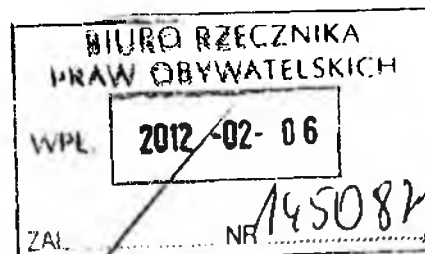
RPO-672819/M

Sygn. akt Ds 27 / 12/Sp(c)

Bochnia, dnia 2 lutego 2012 r.

Rzecznik Praw Obywatelskich
Al. Solidarności nr 77
00-090 Warszawa

do nr : RPO – 672819-VII – 720.5/11/MC

ZAWIADOMIENIE
o wszczęciu śledztwa

2012-02-08 MC

Sekretariat Prokuratury zawiadamia Państwa, że postanowieniem Prokuratora Rejonowego w Bochni z dnia 2 lutego 2012 r. wszczęte zostało śledztwo pod sygnaturą Ds. 27 / 12/Sp(c) w sprawie przekroczenia w okresie od 25 do 26 kwietnia 2011 roku w Nowym Wiśniczu, pow. bocheński, obowiązków służbowych ciążących na funkcjonariuszach Służby Więziennej podczas wykonywania czynności służbowych z *(dane usunięto)* poprzez umieszczenie w/wym w celi zabezpieczającej z kajdankami założonymi do tyłu, nie zdjęcie kajdanek – założonych do przodu – w trakcie spożywania posiłku oraz niedopełnienia obowiązku poprzez nie dostarczenie w/wym bielizny i dopuszczenie, aby *(dane usunięto)* znajdował się w monitorowanej celi zabezpieczającej z opuszczonymi spodniami tj. o czyn z art. 231 § 1 kk.

MŁODSZY REFERENT
PROKURATURY REJONOWEJ
W BOCHNI
Aneta Bienias

BIURO

RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

RPO-672819-VII-720.5/11/MC

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

Warszawa, 2012 -02- 2 2

Pan
Miroslaw Przybylski
Dyrektor Departamentu Wykonywania
Orzeczeń i Probacji
Ministerstwo Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

1625PPP

W odpowiedzi na pismo z dnia 16 listopada 2011 r. nr DWO i P I 072-18/11/5, uprzejmie dziękuję za ustosunkowanie się do raportu z dnia 5 lipca 2011 r. z wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu oraz notatki uzupełniającej z dnia 15 lipca 2011 r. z analizy nagrań trzech przypadków stosowania środków przymusu bezpośredniego w tym Zakładzie. Niemniej jednak, trudno zgodzić się z zawartym w przedmiotowej odpowiedzi stwierdzeniem, iż funkcjonariusze Służby Więziennej nie stali na stopach osadzonego, a jedynie swoimi stopami zabezpieczali możliwość agresywnego zachowania osadzonego blokując jego kończyny dolne, nie stosując przy tym chwytów obezwładniających, blokad lub ucisków. Ustalenia co do faktu, że funkcjonariusze stali na stopach osadzonego powstały w oparciu o wnikliwą analizę nagrań ze stosowania środków przymusu bezpośredniego. Przedmiotowe nagranie nie pozostawia wątpliwości co do sposobu postępowania funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Chciałabym także zaznaczyć, iż zgodnie z opinią przedstawioną w piśmie płk. mgr Danuty Kalaman, Komendanta Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu (w załączeniu), blokada kończyn dolnych, bez stosowania chwytów obezwładniających, polega na ustawieniu nogi blokującego funkcjonariusza za nogą osadzonego w celu zabezpieczenia się przed nagłym kopnięciem. Natomiast chwytów obezwładniające polegają na stosowaniu dźwigni, np. na staw nadgarstkowy, łokciowy czy barkowy. Chwyty transportowe polegają na blokowaniu kończyn górnych, stawów łokciowych lub barkowych w celu bezpiecznego doprowadzenia do określonego miejsca.

ANALIZY

Natomiast naciski na punkty wrażliwe są krótkotrwałym działaniem powodującym rozluźnienie uchwytu osób, które trzymają się przedmiotów stałych (łóżko, krata) odmawiają wykonywania polecenia, powodując sytuacje groźne dla porządku i bezpieczeństwa.

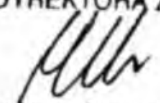
W żadnym ze wskazanych powyżej przypadków nie powinno dojść do sytuacji stania na stopach osadzonego w ramach stosowania środków przymusu bezpośredniego. Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że postępowanie funkcjonariuszy Służby Więziennej stosujących środki przymusu bezpośredniego w ZK w Nowym Wiśniczu nie odpowiadało przyjętym i wykorzystywanym w Służbie Więziennej technikom. Metody te wprowadzone zostały z bardzo wyraźnych powodów, miały stanowić gwarancję, iż środki przymusu bezpośredniego będą stosowane we wszystkich placówkach penitencjarnych w ten sam sposób, z poszanowaniem godności osadzonego i zapewniając bezpieczeństwo funkcjonariuszom Służby Więziennej wykonującym swoje zadania.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. Z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę o przekazanie Pana stanowiska w przedmiotowej sprawie.

Zał. 1

Z poważaniem

ZASTĘPCA DYREKTORA ZESPOŁU

Magdalena Chmielak

T: 3110312012

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-672819-VII-720.5/11/MC

00-090 Warszawa Tel. centr. 022 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 022 827 64 53

Warszawa, 2012-02-22

Pan
mjr mgr inż. Włodzimierz Więckowski
Dyrektor Zakładu Karnego
ul. Zamkowa 1
32-720 Nowy Wiśnicz

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

162 5599

Dnia 16 listopada 2011 r. do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła odpowiedź Zastępcy Dyrektora Departamentu Wykonywania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości na raport z Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu przeprowadzonej w dniach 17-18 oraz 20 maja 2011 r. W piśmie tym, zgodnie ze stanowiskiem Rzecznika Praw Obywatelskich, niewydanie bielizny osadzonemu umieszczonemu w celi zabezpieczającej, przez co przez 2 godziny przemieszczał się po celi z obnażonymi genitaliami, uznane zostało jako naruszenie § 9 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej oraz psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej (Dz. U. Nr 90, poz. 557 ze zm.). Jednocześnie, w notatce KMP z dnia 15 lipca 2011 r., z analizy nagrań stosowania środków przymusu bezpośredniego w podlegającej Panu jednostce, zawarto informację dotyczącą stania przez dwóch funkcjonariuszy Służby Więziennej na stopach osadzonego.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. Z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) uprzejmie proszę o przekazanie informacji o postępowaniach dyscyplinarnych wszczętych w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej odpowiedzialnych za powyższe naruszenia.

Z poważaniem

ZASTĘPCA DYREKTORA ZESPOŁU

Magdalena Chmielak

T. 31.03.2012.

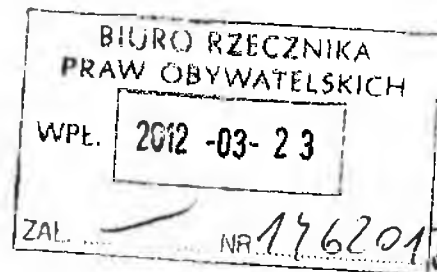
RPO-672819/11

ZAKŁAD KARNY
32-720 NOWY WIŚNICZ
tel. 014 612 85 77
wol. małopolskie

Nowy Wiśnicz, dnia 15 marca 2012 r.

S/P-072/1/12/3151

Pani
Magdalena Chmielak
Zastępca Dyrektora Zespołu
Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77, 00-090 Warszawa

MC
2012-03-26

W odpowiedzi na pismo z dnia 22.02.2012 r. znak: RPO-672819-VII-720.5/11/MC dotyczące stosowania środków przymusu bezpośredniego w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu informuję co następuje:

Na wstępie zaznaczam, że nie jest mi znana treść odpowiedzi Zastępcy Dyrektora Departamentu Wykonywania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości na raport Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji tutejszego zakładu karnego, przeprowadzonej w ubiegłym roku, a na którą to odpowiedź powołuje się w Pani w swoim piśmie. Odpowiedź ta nie została przekazana do wiadomości tutejszego zakładu karnego i w związku z tym nie mogłem podejmować działań, które stanowiłyby bezpośrednią reakcję na sformułowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości wnioski, w zakresie stosowania w tutejszej jednostce środków przymusu bezpośredniego.

Zaznaczam jednak, że w związku z dostrzeżonymi nieprawidłowościami w zakresie stosowania tych środków, w wyniku wspomnianej wizytacji tutejszego zakładu karnego przez Krajowy Mechanizm Prewencji, jak również na skutek przeprowadzonej w tutejszej jednostce w dniu 22 sierpnia 2011 r. kontroli doraźnej przez Specjalistów z Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Krakowie, podjąłem działania, które miały na celu zapobiec wystąpieniu stwierdzonych uchybień w przyszłości. I tak też, funkcjonariuszowi dowodzącemu podczas stosowania środków przymusu bezpośredniego względem skazanego poleciłem złożyć dodatkowe, pisemne wyjaśnienia dotyczące okoliczności i sposobu użycia tych środków. Przeprowadziłem również indywidualne rozmowy z dowódcami zmian odnośnie stosowania powyższych środków, a także odpowiednie szkolenia zawodowe funkcjonariuszy działu ochrony. Informacja o powyższych działaniach została przesłana do Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Krakowie

i przez niego zaakceptowana. W mojej ocenie i jak wydaje się w ocenie mojego bezpośredniego przełożonego, skoro uznał on podjęte przez mnie działania za odpowiednią reakcją na dostrzeżone w toku wspomnianych kontroli nieprawidłowości - ciężar gatunkowy przewinienia, polegającego na niedopełnieniu przez funkcjonariuszy tutejszego zakładu karnego obowiązku wynikającego z § 9 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2010 r. w sprawie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej (Dz. U. Nr 147, poz. 983), poprzez nie wydania osadzonemu (dane usunięte) bielizny na czas pobytu w celi zabezpieczającej, co łącznie z przepisowym założeniem mu kajdanek na ręce trzymane z tyłu poskutkowało tym, iż przemieszczał się on po celi z obnażonymi genitaliami - nie był na tyle duży ażeby koniecznym było wszczynanie postępowania dyscyplinarnego w stosunku do osób winnych powyższego zaniedbania. Powyższe uchybienie było bowiem skutkiem nie tyle zlekceważenia przez któregokolwiek z funkcjonariuszy tutejszego zakładu karnego przepisów regulujących wykonywanie kary pozbawienia wolności, co zbyt rygorystycznego ich przestrzegania. Brak jest bowiem spójności pomiędzy wyżej wymienionym przepisem, który nakazuje wydać osadzonemu na czas pobytu w celi zabezpieczającej odzież, bieliznę i pantofle będące własnością zakładu karnego, a przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. Nr 186, poz. 1820), które określają normy wyposażenia osadzonych w powyższe przedmioty oraz normy wyposażenia celi zabezpieczającej w sprzęt kwaterunkowy. W świetle tych ostatnich przepisów, spodenki gimnastyczne (slipy) przysługują skazanemu tylko raz na 12 miesięcy i nie ma wymogu ażeby dodatkowo miały się one znajdować na wyposażeniu celi zabezpieczającej. Powyższa rozbieżność spowodowała, że w dniu 25.04.2011 r., kiedy to były stosowane środki przymusu bezpośredniego w stosunku do skazanego (dane usunięte) rzeczony bielizny nie było na stanie wyposażenia tutejszej celi zabezpieczającej. Na marginesie zaznaczam, że powyższy przypadek miał charakter incydentalny. Co więcej po wnikliwej analizie nagrania z monitoringu celi zabezpieczającej, w której przebywał skazany (dane usunięte) ustalono, iż osadzony przemieszczając się po tej celi miał obnażone genitalia tylko przez około 2 minuty.

Odnośnie zaś konsekwencji dyscyplinarnych w stosunku do funkcjonariuszy, którym zarzuca się, iż w trakcie stosowania środków przymusu bezpośredniego stali na stopach osadzonego (mowa tu o nagraniu dotyczącym stosowania środków przymusu bezpośredniego względem skazanego (dane usunięte) z dnia 20.05.2011 r.) wyjaśniam, że w tym przypadku nie jestem osobą właściwą do podejmowania decyzji personalnych. Powyższy zarzut odnosi się bowiem do funkcjonariuszy z Grupy Interwencyjnej Służby Więziennej

podległej Dyrektorowi Okręgowemu Służby Więziennej w Krakowie, którzy kadrowo nie
przynależą do tutejszej jednostki.

z pozdrowieniami

Pracownik
Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu
mjr mgr inż. Włodzisław Więkowski

Wykonano w 2-ch egz.:

1. Adresat

2. a/a

JM

1-672819/11

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji

Warszawa, dnia 20.03.2012 r.

DWOiP - I - 072-18/11/12

BLOK	
PRAWO	
WIZ	2012-03-21
ZAL	1461617

Pani

Justyna Lewandowska

2012-03-23

MC

Dyrektor Zespołu

Krajowy Mechanizm Prewencji

Biuro

Rzecznika Praw Obywatelskich

Pracownia Pani Dyrektora

W nawiązaniu do korespondencji z dnia 22 lutego 2012 r. numer RPO-672819-VII-720.5/11/MC – dotyczącej raportu z dnia 5 lipca 2011r. z wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu oraz notatki uzupełniającej z dnia 15 lipca 2011 r. z analizy nagrań trzech przypadków stosowania środków przymusu bezpośredniego we wskazanej jednostce penitencjarnej uprzejmie informuję Panią Dyrektor, że w dalszym ciągu, konsekwentnie podzielam pogląd wyrażony we wcześniejszej korespondencji prowadzonej w niniejszej sprawie, że stosownie do art. 4 kodeksu karnego wykonawczego (dalej : k.k.w.) kary, środki karne, zabezpieczające i zapobiegawcze wykonuje się w sposób humanitarny, z poszanowaniem godności ludzkiej skazanego, nie jest dopuszczalne stosowanie tortur lub niehumanitarnego albo poniżającego traktowania i karania skazanego. Nie ulega wątpliwości, że osoba pozbawiona wolności zachowuje prawa i wolności obywatelskie a ich ograniczenie może wynikać jedynie z ustawy oraz z wydanego na jej podstawie prawomocnego orzeczenia. Poszanowanie godności człowieka, zakaz tortur i poniżającego traktowania czy karania należą do standardów europejskich praw człowieka i nie

ma uzasadnienia do odstępstwa od tych fundamentalnych zasad przewidzianych również w konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Warto zauważyć, że Rozdział II Konstytucji zatytułowany WOLNOŚCI, PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁOWIEKA I OBYWATELA w art. 30 stanowi, że „Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych”, zaś art. 40 Konstytucji wyraźnie precyzuje iż „Nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych”. Z treści art. 41 ust 4 Konstytucji wynika natomiast, że „Każdy pozbawiony wolności powinien być traktowany w sposób humanitarny” co jednoznacznie przesądza, że ów akt najwyższej rangi, nie przewiduje w tym zakresie odmiennego traktowania osób pozbawionych wolności.

Proszę jednocześnie by Pani Dyrektor zwróciła uwagę, że zgodnie z art. 69 k.k.w., karę pozbawienia wolności wykonuje się w zakładach karnych, które różnią się stopniem zabezpieczenia, izolacji skazanych oraz wynikającymi z tego ich obowiązkami i uprawnieniami w zakresie poruszania się w zakładzie i poza jego obrębem.

Z art. 2 ust 2 ustawy o Służbie Więziennej z dnia 9 kwietnia 2011 r.(Dz. U. Nr 79, poz. 523 z późn. zm.) wynika, że do podstawowych zadań Służby Więziennej należy :

- 1) prowadzenie oddziaływań penitencjarnych i resocjalizacyjnych wobec osób skazanych na karę pozbawienia wolności,
- 2) wykonywanie tymczasowego aresztowania w sposób zabezpieczający prawidłowy tok postępowania karnego o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 3) zapewnienie osobom skazanym na karę pozbawienia wolności lub tymczasowo aresztowanym, a także osobom, wobec których są wykonywane kary pozbawienia wolności i środki przymusu skutkujące pozbawieniem wolności, przestrzegania ich praw, a zwłaszcza humanitarnych warunków bytowych, poszanowania godności, opieki zdrowotnej i religijnej;

4) humanitarne traktowanie osób pozbawionych wolności;

Jednocześnie z art. 73 k.k.w. wynika, że w zakładzie karnym utrzymuje się dyscyplinę i porządek w celu zapewnienia bezpieczeństwa i realizacji zadań kary pozbawienia wolności, w tym ochrony społeczeństwa przed przestępczością. Pozostałe zadania Służby Więziennej określone w art. 2 ust 2 polegają na :

5) ochronie społeczeństwa przed sprawcami przestępstw lub przestępstw skarbowych osadzonymi w zakładach karnych i aresztach śledczych;

6) zapewnieniu w zakładach karnych i aresztach śledczych porządku i bezpieczeństwa.

Nie ulega wątpliwości, że zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 1-15 ustawy o Służbie Więziennej, funkcjonariusze Służby Więziennej mają prawo stosowania środków przymusu bezpośredniego wymienionych enumeratywnie we wskazanym przepisie. Z tego samego przepisu z ust 2 wynika jednak, że mogą być one stosowane jeżeli jest to konieczne oraz wyłącznie w celu przeciwdziałania : usiłowaniu zamachu na życie lub zdrowie własne lub innej osoby, nawoływaniu do buntu, groźnemu nieposłuszeństwu lub zakłóceniu porządku mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo, niszczeniu mienia lub ucieczce osoby pozbawionej wolności, a także w celu odparcia bezpośredniego zamachu na konwój ochraniający osobę pozbawioną wolności lub materiały niejawne w rozumieniu przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 lipca 2010 r. *w sprawie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej* (Dz. U. Nr 147, poz. 983) z § 7 Rozporządzenia wynika, że siłę fizyczną stosuje się w celu doraźnego, krótkotrwałego obezwładnienia lub zmuszenia do wykonania polecenia. Używając siły fizycznej, nie należy zadawać uderzeń, chyba że funkcjonariusz działa w celu odparcia zamachu na życie lub zdrowie własne lub innej osoby albo zamachu na mienie, a także w celu przeciwdziałania ucieczce osoby pozbawionej wolności.

Analiza informacji udzielonej w piśmie Zastępcy Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 4 października 2011r. prowadzi do wniosku, że w dniu 20 maja 2011r. zastosowano środki przymusu bezpośredniego wobec osadzonego Pana (dane usunięte) wyniku jego uprzedniego zachowania, polegającego na kopaniu w drzwi celi mieszkalnej, odmowę wykonywania poleceń funkcjonariuszy Służby Więziennej. Należy w tym miejscu zauważyć, że zdarzenie miało miejsce w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu, który jest zakładem karnym typu zamkniętego, przeznaczonym dla recydywistów penitencjarnych. Okoliczność powyższa nie ma i nie może mieć wpływu na obniżenie standardów humanitarnego i godnego postępowania z osobami pozbawionymi wolności w tej jednostce penitencjarnej. Należy jednak zauważyć, że Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 2003 r. w sprawie sposobów ochrony jednostek organizacyjnych Służby Więziennej (Dz. U. Nr 194, poz.1902 z późn. zm.) w § 89 obliguje Funkcjonariuszy i pracowników w postępowaniu z osadzonymi do zachowania ostrożności, mając na uwadze możliwość agresji z ich strony, groźnego nieposłuszeństwa albo postępowania naruszającego porządek lub bezpieczeństwo. Funkcjonariusze mają obowiązek przeciwdziałania postępowaniu innych osób sprzecznemu z zadaniami ochronnymi albo naruszającemu ustalony porządek lub bezpieczeństwo jednostki organizacyjnej oraz niezwłocznego meldowania o takich zdarzeniach właściwemu przełożonemu lub informowania odpowiednio dowódcy zmiany albo dyżurnego. Mając zatem na względzie całokształt wszystkich okoliczności w postaci :

- miejsca zdarzenia – zakładu karnego typu zamkniętego dla recydywistów penitencjarnych,

- uprzedniego zachowania Pana (dane usunięte) polegającego na kopaniu w drzwi celi mieszkalnej, odmowę wykonywania poleceń funkcjonariuszy Służby Więziennej

nie ulega wątpliwości, że w kontakcie z tym osadzonym, funkcjonariusze mieli obowiązek zachowania ostrożności, mając na uwadze realną możliwość agresji

z jego strony lub groźnego nieposłuszeństwa albo postępowania naruszającego porządek.

Nie zmienia to oceny, że stanie na stopach leżącego osadzonego przez dwóch funkcjonariuszy, nie powinno mieć miejsca.

Zapewniam Panią Dyrektor o moim szerokim poparciu wszelkich działań i inicjatyw Rzecznika Praw Obywatelskich, zmierzających do ścisłego przestrzegania dyspozycji wynikającej z art. 4 k.k.w. i deklaruję wsparcie w dążeniu do osiągnięcia sytuacji, w której kary, środki karne, zabezpieczające i zapobiegawcze będą wykonywane w sposób humanitarny, z poszanowaniem godności ludzkiej skazanego, z wykluczeniem stosowania tortur lub niehumanitarnego albo poniżającego traktowania i karania skazanego. Informuję, że powyższa tematyka zostanie również poruszona na zaplanowanej w dniach 9-11 maja 2012r, naradzie sędziów penitencjarnych i wykonawczych.

2 powaiaaiaaiaa

DYREKTOR DEPARTAMENTU
Wykonania Orzeczeń / Probacji

Mirosław Przytylski
sędzia

RPO-672819/11

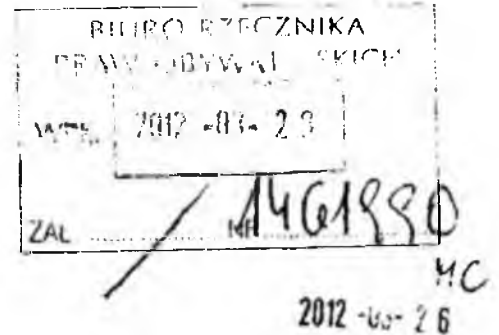
Sygn. akt Ds 27 / 12/Sp(c)

Bochnia, dnia 21 marca 2012 r.

Rzecznik Praw Obywatelskich
Al. Solidarności nr 77
00-090 Warszawa

do nr : RPO-627819-VII-720.5/11/MC

ZAWIADOMIENIE
o umorzeniu śledztwa

Sekretariat Prokuratury zawiadamia Państwa, jako instytucję, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie, że postanowieniem Prokuratora Rejonowego w Bochni z dnia 21 marca 2012 pod sygnaturą akt Ds 27 / 12/Sp(c) umorzono śledztwo w sprawie przekroczenia w okresie od 25 do 26 kwietnia 2011 roku w Nowym Wiśniczu, pow. bocheńskiego obowiązków służbowych ciążyących na funkcjonariuszach Służby Więziennej podczas wykonywania czynności służbowych ze skazanym (dane usunięte) poprzez umieszczenie w/wym w celi zabezpieczającej z kajdankami do tyłu, nie zdjęcie kajdanek – założonych do przodu- w trakcie spożywania posiłku oraz niedopełnienie obowiązku poprzez niedostarczenie w/wym bielizny i dopuszczenie do tego, że (dane usunięte) znajdował się w monitorowanej celi zabezpieczającej z opuszczonymi spodniami, co stanowiło działanie na szkodę jego interesu prywatnego, tj. o czyn z art. 231 § 1 kk.

MŁODSZY REFERENT
PROKURATURY REJONOWEJ
(podpis i stanowisko)

Aneta Białas

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-672819-VII-720.5/11/MC

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

Warszawa, dnia 30 marca 2012 r.

Pan
plk mgr Krzysztof Trela
Dyrektor Okręgowy Służby
Więziennej
ul. Montelupich 7
31-155 Kraków

1635446

W trakcie wizytacji Krajowego Mechanizmu Prewencji w dniach 17-18 oraz 20 maja 2011 r., w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu, dokonano oglądu nagrań z monitoringu z zastosowania środka przymusu bezpośredniego w postaci celi zabezpieczającej. W jednym przypadku zgłoszono zastrzeżenia co do sposobu traktowania osadzonego przed jego umieszczeniem w celi zabezpieczającej (, 20.05.2011 r.). Po analizie przesłanego przez Dyrektora jednostki materiału, Krajowy Mechanizm Prewencji ustalił, że w chwili przebijania więźnia, dwóch funkcjonariuszy Służby Więziennej stało na stopach osadzonego. Osadzony nie stawiał oporu, był bierny. Zdaniem KMP doszło do poważnych naruszeń w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego, w sposób nieadekwatny do sytuacji użyto siły fizycznej. Sposób traktowania więźnia został uznany za nieludzki i mogący prowadzić do uszkodzeń ciała. Warto się także odnieść do opinii przedstawionej w piśmie plk. mgr Danuty Kalaman, Komendanta Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej w Kaliszu, zgodnie z którą blokada kończyn dolnych, bez stosowania chwytów obezwładniających, polega na ustawieniu nogi blokującego funkcjonariusza za nogą osadzonego w celu zabezpieczenia się przed nagłym kopnięciem. Natomiast chwyt obezwładniający polega na stosowaniu dźwigni np. na staw łokciowy, a chwyt transportowy na blokowaniu kończyn górnych, stawów łokciowych, barkowych w celu bezpiecznego doprowadzenia do określonego miejsca. Natomiast naciski na miejsca wrażliwe są krótkotrwałym działaniem powodującym rozluźnienie uchwytu osób, które trzymają się przedmiotów stałych (np. łóżko) i odmawiają wykonywania

1.30.04

polecenia, powodując sytuacje groźne dla porządku i bezpieczeństwa. Należy zatem podkreślić, że we wspomnianej sytuacji nie powinno dojść do stania na stopach osoby osadzonej w ramach stosowania środków przymusu bezpośredniego. Działanie funkcjonariuszy Służby Więziennej w Nowym Wiśniczu nie odpowiadało przyjętym i wykorzystywanym przez Służbę Więzienną technikom. Owe metody zostały wprowadzone jako gwarancja stosowania środków przymusu bezpośredniego w ten sam sposób we wszystkich placówkach penitencjarnych, by jednocześnie chronić funkcjonariuszy, którzy wykonują swoje zadania i szanować godność osadzonego.

Dyrektor Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu w piśmie z dnia 15 marca 2012 r., poinformował Rzecznika Praw Obywatelskich, iż funkcjonariusze, którym zarzuca się, że w trakcie stosowania środków przymusu bezpośredniego stali na stopach osadzonego, są członkami Grupy Interwencyjnej Służby Więziennej, która jest podległa Dyrektorowi Okręgowemu Służby Więziennej w Krakowie.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o przekazanie stanowiska w przedmiotowej sprawie oraz informację, czy podjęto postępowania dyscyplinarne w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej odpowiedzialnych za powyższe naruszenia.

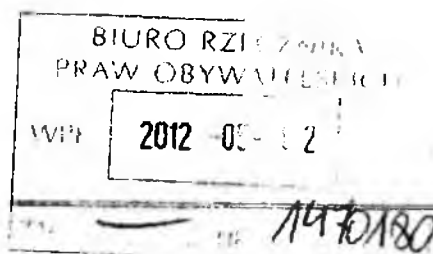
ZASTĘPCA DYREKTORA ZESPOŁU

Magdalena Chmielak

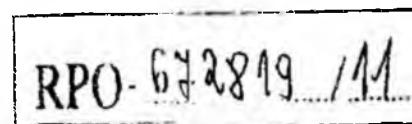
Prokuratura Rejonowa w Bochni
Windakiewicza 9
32-700 Bochnia
tel. 014-6123697, fax: 014-6123767
e-mail: e-mail

Sygn. akt Ds 89 / 12/Sp(c)

Bochnia, dnia 27 kwietnia 2012 r.

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Krajowy Mechanizm Prewencji
ul. Al. Solidarności nr 77
00-090 Warszawa

ZAWIADOMIENIE

o umorzeniu śledztwa

80-50-2107
MLC

Sekretariat Prokuratury zawiadamia Państwa, że postanowieniem Prokuratora Rejonowego w Bochni z dnia 27 kwietnia 2012 pod sygnaturą akt Ds 89 / 12/Sp(c) umorzono śledztwo w sprawie przekroczenia uprawnień i pobicia w dniu 20 maja 2011 roku w Nowym Wiśniczu osadzonego (dane usunięte) i przez funkcjonariuszy Służby Więziennej z Zakładu Karnego w Nowym Sączu na terenie Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu, poprzez zadanie w/w uderzeń i kopanie oraz przytrzymywanie leżącego (dane usunięte) poprzez blokowanie stóp przy użyciu nóg, tj. o czyn z art. 231 § 1 kk i art. 158 § 1 w zw. z art. 11 § 2 kk.

MŁODSZY REFERENT
PROKURATURY REJONOWEJ
W BOCHNI
(podpis i stanowisko)

Metryka formularza:

Sygnal: SIP-PZaw18 Typ: Proceduralny-pp Przedmiot: Zakończenie sprawy Forma: Zawiadomienie
Nazwa: Zawiadomienie osoby (art. 305 § 4 kpk) o odmowie wszczęcia-umorzeniu śledztwa-dochodzenia

OKRĘGOWY INSPEKTORAT
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
w KRAKOWIE

OI/OP-072/51/12 1730

Kraków, dnia 10 maja 2012 r.

RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL 2012-05-18

ZAL

NR

1473412

Pani
Magdalena Chmielak
Z-ca Dyrektora Zespołu
Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich

Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

MC

2012-05-22

Sygn. akt RPO-672819-VII-720.5/11/MC

W nawiązaniu do pisma z dnia 30 marca 2012 r. nr j.w., w sprawie odniesienia się do pisma Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji dotyczącego stosowania środków przymusu bezpośredniego w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu, przedstawiam swoje stanowisko:

W piśmie podniesiono, że w chwili przebijania więźnia, dwóch funkcjonariuszy Służby Więziennej stało na stopach osadzonego, co jest poważnym naruszeniem w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego - w sposób nieadekwatny do sytuacji użyto siły fizycznej. Sposób traktowania więźnia został uznany za nieludzki i mogący prowadzić do uszkodzeń ciała.

W dniu 22 sierpnia 2011 r. na podstawie Zarządzenia Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Krakowie nr 84/11 specjaliści Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Krakowie przeprowadzili kontrolę doraźną w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego w I półroczu 2011 r. w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu. W ocenie zespołu kontrolnego podczas stosowania środków przymusu bezpośredniego w przypadku, o którym mowa w przedmiotowym piśmie nie doszło do naruszeń prawa. Uznano, że środki zastosowano adekwatnie do sytuacji i zgodnie z przepisami prawa.

Odnosząc się do stanowiska płk Danuty Kalaman - Komendanta COSSW w Kaliszu, należy stwierdzić, że jest ono niepełne. W poglądzie przedstawionym w literaturze (A. Kaczmarek, K. Kaczmarek, M. Kuświk, *Techniki interwencji dla potrzeb Służby Więziennej*, Kalisz 2003) wydanej przez Centralny Ośrodek Szkolenia Służby Więziennej, techniki interwencji to: ..... szereg zachowań funkcjonariusza, lub grupy

22.05.2012 rok podpisany przez Z

interwencyjnej, mających na celu praworządne i skuteczne: przeprowadzenie kontroli osobistej, przełamanie oporu biernego lub czynnego, doprowadzenie osadzonego do określonego miejsca, zastosowanie innych dopuszczalnych prawem środków przymusu bezpośredniego....." W książce tej przedstawiono wiele sytuacji gdzie stosuje się naciski na miejsca wrażliwe (fot. 53, 54, 69, 73, 109, 110, 114, 115, 116, 118, 119, 125, 126). Między innymi mówi się o technikach kontrolnych w parterze stosowanych wobec osób obezwładnionych. Mają one na celu skuteczne unieruchomienie do czasu podjęcia dalszych czynności służbowych. W omawianym przypadku mającym miejsce w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu właśnie w takim celu i taką technikę zastosowano. Większość przypadków zastosowania środków przymusu bezpośredniego wiąże się z postawami agresywnymi osób względem, których są stosowane. Umieszczenie osadzonego w celi zabezpieczającej w większości przypadków dokonuje się w pierwszych minutach od zaistnienia przyczyn powodujących zastosowanie środków przymusu bezpośredniego, a więc w sytuacji gdy zachowanie osadzonego jest zawsze niestabilne. Stosowanie technik mających na celu kontrolowanie zachowania osadzonego w tym pierwszym okresie jest jak najbardziej zasadne i ma na celu sprawowanie nie tylko funkcji kontrolnej nad zachowaniem osadzonego, ale również ma zagwarantować bezpieczeństwo funkcjonariuszy stosujących.

W związku z powyższym nie można zgodzić się ze stwierdzeniem zawartym w piśmie, że sposób traktowania więźnia jest nieludzki. Co do traktowania mogącego prowadzić do uszkodzeń ciała, to należy podnieść, że ryzyko takie istnieje w każdym przypadku stosowania środków przymusu bezpośredniego, ale nie dotyczy ono tylko samych osadzonych - dotyczy również funkcjonariuszy stosujących. W miejscu tym należy podnieść, że w tym konkretnym przypadku nie doszło do takich uszkodzeń, co świadczy o pełnym profesjonalizmie osób stosujących i postępowaniu zgodnym z obowiązującymi zasadami.

Wykonano w 3 egz.:

1. Adresat,
2. ZK Nowy Wiśnicz,
3. a/a.

Dyrektor Okręgowy
Służby Więziennej w Krakowie
płk msc Krzysztof Trzmi

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-672819-VII-720.5/11/MC

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 22 551 77 00
Fax 22 827 64 53

Warszawa, dnia 31 maja 2012 r.

**Pan
płk mgr Krzysztof Trela
Dyrektor Okręgowy Służby
Więziennej
ul. Montelupich 7
31-155 Kraków**

**Zespół
Krajowy Mechanizm Prewencji**

1647728

t. 30.06

Dziękuję za stanowisko wyrażone przez Pana Dyrektora w piśmie z dnia 10 maja 2012 r. (nr OI/OP-072/5/12/730). Jednocześnie chciałabym wskazać, iż opinia wyrażona przez płk Danutę Kalaman – Komendanta COSSW w Kaliszu, w ocenie Krajowego Mechanizmu Prewencji w pełni zasługuje na uwzględnienie. Kierownictwo Centralnego Ośrodka Służby Więziennej posiada pełną oraz aktualną wiedzę co do obecnie obowiązujących technik oraz standardów w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego, do czego jest zobligowane z uwagi na pełnioną funkcję oraz zadanie – jakim jest szkolenie kadr Służby Więziennej.

Jednocześnie informuję, iż sprawa została również skierowana do Ministra Sprawiedliwości. Zgodnie z wyrażoną w tym zakresie opinią, funkcjonariusze mieli obowiązek zachowania ostrożności, mając na uwadze realną możliwość agresji ze strony osadzonego lub groźnego nieposłuszeństwa bądź postępowania naruszającego porządek. Niemniej jednak, Minister Sprawiedliwości podzielił stanowisko Rzecznika, że stanie na stopach leżącego osadzonego przez dwóch funkcjonariuszy, nie powinno mieć miejsca.

Mając na uwadze powyższe, dalszą polemikę w tym zakresie uważam za bezprzedmiotową, jednocześnie na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), zwracam się z uprzejmą prośbą o informację, czy podjęto postępowania dyscyplinarne

ANALIZY

w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej odpowiedzialnych za powyższe naruszenia. Krajowy Mechanizm Prewencji zwraca się również z prośbą o podjęcie działań w celu wyeliminowania podobnych nieprawidłowości w przyszłości.

DYREKTORZEFPOŁU

Justyna Lewandowska
Justyna Lewandowska

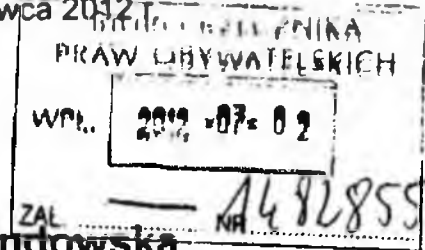
PK

RPO-672819/M

**OKRĘGOWY INSPEKTORAT
SŁUŻBY WIĘZIENNEJ
w KRAKOWIE**

OI/OP- 072/5/712/730

Kraków, dnia 25 czerwca 2012 r.

**Pani
Justyna Róża Lewandowska
Dyrektor Zespołu
Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich**

**Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa**

PU

2012-07-04

Sygn. akt RPO-672819-VII-720.5/11/MC

W nawiązaniu do pisma z dnia 31 maja 2012 r. nr j.w., w sprawie odniesienia się do pisma Zespołu Krajowego Mechanizmu Prewencji dotyczącego stosowania środków przymusu bezpośredniego w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu informuję co następuje:

Zaznaczam jednak, że w związku z dostrzeżonymi nieprawidłowościami w zakresie stosowania tych środków, podjąłem działania, które miały na celu zapobiec wystąpieniu stwierdzonych uchybień w przyszłości. Przeprowadziłem indywidualną rozmowę z dowódcą GISW odnośnie stosowania powyższych środków, a także zostało przeprowadzone odpowiednie szkolenia zawodowe funkcjonariuszy GISW. Ponadto zobowiązałem specjalistów ds. ochrony Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Krakowie do objęcia osobistym nadzorem sposobu stosowania środków przymusu bezpośredniego przez funkcjonariuszy GISW oraz przeprowadzanie cyklicznych szkoleń w danej materii.

W mojej ocenie podjęte działania są odpowiednią reakcją na dostrzeżone nieprawidłowości, natomiast sprawa przekroczenia obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy GISW jest przedmiotem postępowania prowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w Bochni. W przypadku stwierdzenia przez organy ścigania, iż działania funkcjonariuszy GISW zawierają znamiona czynu zabronionego, wszczęta zostanie procedura przewidziana w Ustawie o Służbie Więziennej.

Wykonano w 3 egz.:

1. Adresat
2. ZK Nowy Wiśnicz,
3. a/a.

z powołaniem

Dyrektor Okręgowy
Służby Więziennej w Krakowie

plik mgr Krzysztof Trzask

Lepkowski
09.05.2012

Warszawa, 19 lipca 2012 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO – 672819 – VII – 720.5/11 PK

00-090 Warszawa   Tel. centr. 022 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 022 827 64 53

Prokuratura Rejonowa
ul. Windakiewicza 9/2
32 – 700 Bochnia

**Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”**

1658494

Z informacji przekazanych Rzecznikowi Praw Obywatelskich przez Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Krakowie wynika, iż Wasza prokuratura prowadzi postępowanie dotyczące przekroczenia obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy GISW w trakcie stosowania środków przymusu bezpośredniego w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu (Ds. 799/11/Spc).

Mając na względzie fakt podjęcia powyższej sprawy przez Rzecznika Praw Obywatelskich, działając jednocześnie na zasadzie art. 13 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz.U z 2001 r. Nr 14 poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę o informacje na temat stanu prowadzonego postępowania.

Z poważaniem

mgr Przemysław Kazimirski
Główny specjalista

↑
31 08 12
ANALIZY

PROKURATURA REJONOWA
w Bochni

Ds. 799/11/Sp

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH
WPL 2012 -07- 3 0
ZAW NR 1488713
Bochnia, dnia 25 lipca 2012 r.

RPO-672819 11

Biuro
Rzecznika Praw Obywatelskich
00-090 Warszawa, Al.Solidarności 77

94

do : RPO-672819-VII-720.5.11 PK

2012 -08- 0 1

W związku z pismem z dnia 19 lipca br. uprzejmie informuję, iż tut. Prokuratura nadzorowała śledztwo prowadzone pod sygn. Ds. 799/11/Sp z zawiadomienia (dane usunięte) (dot. przekroczenia uprawnień przez funkcjonariuszy Służby Więziennej w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu.

Postanowieniem z dnia 5 października 2011 roku na podstawie art.17§1 pkt 2 kpk umorzono śledztwo w sprawie przekroczenia w okresie od 23 kwietnia 2011 r. do 26 kwietnia 2011 r. w Nowym Wiśniczu obowiązków służbowych ciężących na funkcjonariuszach Służby Więziennej podczas wykonywania czynności służbowych z osadzonym (dane usunięte) poprzez wielokrotne wywoływanie go z celi, zadawanie mu ciosów pałąką służbową i rękami, w wyniku czego (dane usunięte) loznał obrażeń ciała w postaci podbiegnięć krwawych powłok lewego przedramienia, prawego ramienia, obu pośladków, prawego uda, które to obrażenia naruszyły czynności narządów jego ciała na okres nie dłuższy niż siedem dni, a nadto zakładaniu kajdanek oraz odmowy przeniesienia do innej celi, działając tym samym na szkodę interesu publicznego Służby Więziennej i interesu prywatnego (dane usunięte) tj. o przest. z art.231§1 kk i art.157§2 kk w zw. z art.11§2 kk – wobec stwierdzenia, iż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

Postanowienie jest prawomocne jednakże w ramach nadzoru służbowego Prokuratura Okręgowa w Tarnowie zleciła wykonanie czynności uzupełniających w trybie art.327§3 kpk, które są realizowane.

T 30 08 2012r
MK

PROKURATOR REJONOWY
Mieczysław Dzięciel

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO – 672819 – VII – 720.5/11 PK

00-090 Warszawa   Tel. centr. 022 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 022 827 64 53

Warszawa, 16 października 2012 r.

Sz. Pan Mieczysław Dziegiel
Prokuratur
Prokuratury Rejonowej
ul. Windakiewicza 9/2
32 – 700 Bochnia

**Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”**

1676264

W nawiązaniu do pisma Pana Prokuratora z dnia 25 lipca 2012 r. nadesłanego w sprawie Ds. 799 / 11 / Sp, dotyczącej przekroczenia obowiązków służbowych przez funkcjonariuszy GISW w trakcie stosowania środków przymusu bezpośredniego w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu, działając na podstawie art. 13 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz.U z 2001 r. Nr 14 poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę o informacje na temat aktualnego stanu prowadzonego postępowania.

KLIN

Z poważaniem

mgr Przemysław Kazimirski
Główny specjalista

T 31 11 02v

Prokuratura Rejonowa
32-706 BOCHNIA
ul. Władysławowa 9/2
tel. (014) 61-236-97, fax 61-237-67
Sygn. akt Ds. 799/12/Spc

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPEŁNIA	2012-10-25
ZAL.	NR 1507579

Bochnia, 2 października 2012 roku

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

00-090 Warszawa

al. Solidarności 77

Do sygnatury: RPO – 672819-VII- 720.5/11 PK

RPO-672819/11

2012-10-26 PK

W odpowiedzi na pismo wystosowane przez Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich do Prokuratury Rejonowej w Bochni, doręczone w dniu 19 października 2012 roku dotyczące stanu postępowania przeprowadzonego przez Prokuraturę Rejonową w Bochni w sprawie niedopełnienia i przekroczenia w okresie od 23 kwietnia 2011 roku do dnia 26 kwietnia 2011 roku w Nowym Wiśniczu pow. bocheński woj. małopolskie obowiązków służbowych ciążących na funkcjonariuszach Służby Więziennej poprzez wielokrotne wywoływanie z celi osadzonego (dane usunięte), w Zakładzie Karnym w Nowym Wiśniczu, zadawanie mu ciosów pałką służbową i rękami oraz odmowę przeniesienia do innej celi tj. o przestępstwo z art. 231§1 kk sygn akt Ds. 799/12 uprzejmie informuję, iż pozostaje ono prawomocnie umorzone.

W wykonaniu polecenia Prokuratora Okręgowego w Tarnowie w śledztwie Ds. 799/11/S przeprowadzono następujące czynności w trybie art. 327 § 3 kpk:

- pozyskano pełną dokumentację medyczną w zakresie pomocy udzielonej (dane usunięte) w okresie od 24 kwietnia 2010 r. do 26 kwietnia 2011 r. na terenie Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu oraz raport nr II z dnia 25 kwietnia 2011 r.,

- przesłuchano współosadzonych z celi nr 44 z (dane usunięte) w okresie 23-26.04.2011 r.

- przesłuchano funkcjonariuszy Służby Więziennej z Zakładu Karnego w Nowym Wiśniczu biorących udział w interwencjach podejmowanych wobec (dane usunięte)

- dokonano analizy akt sprawy sygn. Ds. 27/12/Spc sporządzając kopie protokołów przesłuchania funkcjonariuszy SW,

- uzyskano uzupełniającą pisemną opinię biegłego lek. med. Mariusza Wadasa na okoliczność rodzaju, stopnia i mechanizmu powstania obrażeń ciała stwierdzonych u (dane usunięte)

Lapowskiam s.s.
26.10.2012 r.

usunięte) ,udostępniając pełną dokumentację medyczną, służbową oraz protokoły przesłuchań świadków).

Przesłuchani świadkowie, w szczególności funkcjonariusze służby SW nie potwierdzili wersji przedstawionej przez pokrzywdzonego wskazując zarazem, iż podejmowana wobec niego interwencja była zasadna i przeprowadzona z godnie z obowiązującymi przepisami, w tym użycie środków przymusu bezpośredniego. W opinii uzupełniającej biegły lekarz opowiedział się za wersją prezentowaną przez funkcjonariuszy SW stwierdzając zarazem w konkluzji, iż uderzanie gumowymi pałkami przez dorosłe osoby ze stosunkowo dużą siłą (w sposób opisany przez pokrzywdzonego) powinny pozostawić bardziej rozległe obrażenia ciała i dotyczące mnogiej lokalizacji, zaś wszystkie stwierdzone u pokrzywdzonego (dane usunięte) obrażenia ciała mogły powstać od uderzeń gumową pałką w trakcie stosowania środków przymusu bezpośredniego, ale w sposób opisany przez funkcjonariuszy SW.

Mając na uwadze wyniki przeprowadzonych powyżej czynności uzupełniających w trybie art. 327 § 3 k.p.k stwierdzono brak podstaw do podjęcia na nowo umorzonego postępowania o sygn.Ds. 799/1 I/S.

PROKURATOR REJONOWY
Mieczysław Dziągiew